

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315222290
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2315222290.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., IČO: 35 910 739, so sídlom Bratislava, Mlynské nivy 44/b, zastúpeného splnomocnencom: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., IČO: 36 862 711, so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, proti žalovanému: T. D., nar. X.X.XXXX, bytom C., R. XXX, zastúpeného AK: JUDr. Jana Hreňová, so sídlom Bratislava, Koreničova 2, o zaplatenie sumy 2.356,49 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 17C/624/2015-421 zo dňa 3. marca 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 51, § 488, § 489 Občianskeho zákonníka, § 82 ods. 1 písm. d), § 82 ods. 2, 3, 4 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej aj „zákon o energetike“), s poukazom na procesné ustanovenia § 150, § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi právne uzavrel, že žaloba je nedôvodná, keď žalobca sa domáha zaplatenia žalovanej sumy z titulu neoprávneného odberu, v zmysle faktúry č. 9000178882 zo dňa 27.5.2014 za obdobie od 19.6.2013 do 27.3.2014. Po doplnení dokazovania konštatoval, že ohľadne vzniku škody a jej výšky sa plne stotožnil právnou argumentáciou žalovaného. Žalobca za účelom preukázania protiprávneho konania - poškodenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (poškodenia plomby), ktoré žalobca právne posudzuje ako neoprávnený odber plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, predložil jediný dôkaz, a to znalecký posudok č. 300/PL-2014 zo dňa 13.5. 2014, ktorý vypracoval znalec Ing. Peter Leška, ktorý obsahuje niekoľko nedostatkov, v dôsledku ktorých nemožno znalecký posudok hodnotiť tak, že preukazuje poškodenie plomby a tým protiprávne konanie (poukaz na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/18/2018). Znalec v znaleckom posudku vykonal porovnanie jedného kontrolného odtlačku s označením M41/08 s jedným sporným odtlačkom s označením M41/08. Odtlačok na plombe, napr. odtlačok označením „M41/08“, sa vytvára pomocou tzv. razníc. Raznica sa osádza do plombovacích klieští a pomocou tohto nástroja sa vytvára odtlačok na plombe. Zo znaleckého posudku vyplýva, že znalec mal k dispozícii len kontrolné odtlačky, a nemal k dispozícii samotné raznice a plombovacie

kliešte, teda nástroje, ktorými sa tieto odtlačky (vrátane kontrolného odtlačku) vytvárajú. Označenie „M41/08“ je určené podľa autorizovanej osoby a podľa roku overenia. Označenie „M41“ je označenie autorizovanej osoby: Elster s.r.o., so sídlom Nám. Dr. Alberta Schweitzera, 194, 916 01 Stará Turá, IČO: 31 421 482, a „08“ je rok overenia. To znamená, že ak sa na meradle (plynomere) nachádzala plomba s označením „M41/08“, tak toto meradlo úradne overovala autorizovaná osoba Elster s.r.o, a to v kalendárnom roku 2008. V každom kalendárnom roku sa používal určitý počet razníc, pričom autorizovaná osoba Elster s.r.o. používala v roku 2008 4 kusy razníc. Do roku 2008 boli razníky „M41“ vyrábané kovoryteckou metódou (ručne), čo mohlo spôsobiť určité odchýlky medzi jednotlivými odtlačkami razníkov (dôkaz: vyjadrenie Elster s.r.o. - príloha k znaleckému posudku č. 80/PL-2019). Znalec porovnával len jeden kontrolný odtlačok s jedným sporným odtlačkom, hoci je zrejme, že v roku 2008 sa používali 4 kusy razníc, medzi ktorými existovali rozdiely. Preto znalecký posudok by bol relevantný len v prípade, pokiaľ - by mal znalec k dispozícii všetky 4 ks razníc, ktoré sa v daný kalendárny rok používali, alebo by mal k dispozícii 4 ks odtlačkov, pri ktorých by bolo preukázané, že boli vytvorené všetkými 4 ks razníc, ktoré sa v príslušnom kalendárnom roku používali. Len v prípade takéhoto vyššie spomenutého porovnávacieho materiálu, za ktorý zodpovedá zadávateľ znaleckého posudku, by bolo možné konštatovať, či sporný odtlačok bol alebo nebol vytvorený niektorou z razníc, ktoré sa v príslušnom kalendárnom roku používali. Nie je tak zrejme a preukázané, akou raznicou bol kontrolný odtlačok vytvorený, pričom je zrejme, že počet razníc, ktoré sa v roku 2008 používali, je vyšší, než počet kontrolných odtlačkov, s ktorými vykonal znalec znalecké dokazovanie. Keďže nie je zrejme pôvod kontrolného odtlačku, ktorý mal znalec k dispozícii, nie je možné znalcom tvrdenú nezhodu vyhodnotiť tak, že sporný odtlačok nebol vytvorený niektorou raznicou, ktorá sa v príslušnom roku používala. Uvedené platí aj z dôvodu, že nie je vylúčené, že sporný odtlačok by mohol byť zhodný s iným kontrolným odtlačkom, ktorý by bol vytvorený inou raznicou ako tou, pomocou, ktorej sa vytvoril kontrolný odtlačok uvedený v znaleckom posudku. Vyššie uvedené úvahy o porovnávacom materiáli vyplývajú napr. aj z právoplatných súdnych rozhodnutí Okresného súdu Trnava sp. zn. 11C/469/2015, sp. zn. 8C/96/2016 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15Cob/129/2016, v ktorých súdy hodnotili rovnaký znalecký posudok (porovnanie dvoch odtlačkov) od toho istého znalca (Ing. Peter Leška), pričom dospeli k záveru, že vzhľadom na účinné spochybnenie predloženého znaleckého posudku žalobca nepreukázal ním tvrdené protiprávne konanie. Okresný súd má za to, že pokiaľ znalec porovnával sporný odtlačok len s jediným kontrolným odtlačkom, ktorého pôvod nie je preukázaný, tak znalcom tvrdenú nezhodu medzi sporným a kontrolným odtlačkom nie je možné hodnotiť tak, že sporný odtlačok nebol vytvorený žiadnou z razníc, ktoré sa v príslušnom kalendárnom roku používali, pretože stále existuje možnosť, že sporný odtlačok je zhodný s kontrolným odtlačkom, ktorý by bol vytvorený inou raznicou ako tou, ktorou bol vytvorený kontrolný odtlačok nachádzajúci sa v znaleckom posudku. Uvedené platí najmä z dôvodu, že v roku 2008 sa používali 4 kusy razníc, pričom medzi nimi existovali rozdiely, a znalec porovnával sporný odtlačok len s jediným kontrolným odtlačkom. Z týchto dôvodov tak nie je vylúčené a stále existuje možnosť, že sporný odtlačok bol vytvorený raznicou, ktorá sa v príslušnom kalendárnom roku používala, a teda sa jedná o pravý a originálny odtlačok na plombe, a preto nemožno hovoriť o porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Znalecký posudok preto nemožno hodnotiť tak, že by preukazoval porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (alebo naopak dokazoval).

4. Podstata argumentácie žalovaného sa týkala okrem znaleckého posudku aj vzniku škody a jej výške. Inštitút náhrady škody má plniť kompenzačnú funkciu. To znamená, že inštitút náhrady škody má zabezpečiť, aby sa poškodenému nahradila škoda, t. j. ujma najmä v jeho majetkovej sfére, a to práve a len v takom rozsahu, v akom mu vznikla. Ak by sa poškodenému nahradila škoda v menšom rozsahu, nedošlo by k naplneniu kompenzačnej funkcie, pretože na strane poškodeného by stále existovala ujma, ktorá by nebola nahradená. Naopak, ak by sa poškodenému nahradila škoda vo väčšom rozsahu, rovnako by nedošlo k naplneniu kompenzačnej funkcie, pretože poškodený by dostal viac, než aká škoda mu vznikla. V takomto prípade by došlo na strane poškodeného k nadkompenzácií a teda k obohateniu nad rámec skutočnej výšky škody, a na strane zodpovednej osoby k zásahu do jej majetkových práv, pretože zodpovedná osoba by hradila viac, než koľko hradiť mala, a preto by náhrada škody v takomto prípade pôsobil voči zodpovednej osobe sankčne. Z týchto dôvodov je v konaniach o náhradu škody vždy potrebné postupovať tak, aby bola určená skutočná výška škody, a ak to nie je možné, je potrebné ju určiť tak, aby sa čo najviac priblížila výške škody skutočnej. Poukázal na nález Ústavného súdu ČR spis. zn. I. ÚS 668/15, ktorého princípy a úvahy sú plne použiteľné na prejednávanej veci. Podstata inštitútu náhrady škody je rovnaká aj v Českej republike aj v Slovenskej republike, a síce sa citované rozhodnutie týka elektriny, je plno použiteľné aj vo vzťahu k plynu, pretože sa jedná o podobné energetické veličiny. Použitelnosť označeného nálezu bola potvrdená v rozhodnutiach

Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Cob/65/2017, sp. zn. 23Co/119/2017, sp. zn. 31Cob/61/2014, sp. zn. 26Co/291/2014, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/210/2019, sp. zn. 3Cob/239/2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Cob/10/2016, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/117/2016, ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 137/2018.

5. S poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Cob/65/2017 sa nestotožňuje s tvrdením žalobcu, podľa ktorého je dôvodné určovať výšku škody podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z., pretože nie je možné škodu vyčíslieť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. K uvedenému spôsobu vyčíslenia škody okresný súd zdôrazňuje, že aplikovanie predmetnej vyhlášky nemá byť automatické, ale pri každom prípade sa musia zohľadňovať špecifické okolnosti tak, aby zistená škoda sa čo najviac priblížila ku škode skutočnej, a tak sa čo najviac naplnil kompenzačný princíp, ktorý je predmetnou právnou úpravou sledovaný. Primárne sa teda výška škody určuje na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov (§ 82 ods. 3 zákona o energetike) a až v prípade, že ak to nie je možné, je prípustné postupovať podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. Pre určenie výšky škody je možné vziať do úvahy i predchádzajúce, v minulosti vykazované spotreby odobratého plynu neoprávneným odberateľom, pokiaľ by tieto boli k dispozícii, prípadne i znaleckým posudkom určiť výpočet pre odberateľa spravodlivým spôsobom, k čomu ale potrebné dôkazné prostriedky musia vychádzať z aktivity strany sporu.

6. Okresný súd konštatoval, že výška fiktívnej škody podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. nemôže narušiť rovnováhu medzi legitímnym záujmom distribútora plynu na náhrade skutočnej škody a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa natoľko v jeho neprospech, že ide o neprimeraný zásah do jeho majetkových práv. Preto vykonávací predpis (vyhláška č. 449/2012 Z. z.) nemožno aplikovať, alebo ho možno aplikovať iba čiastočne v prípade, ak by výpočet náhrady škody podľa tejto vyhlášky nezabezpečoval iba naplnenie kompenzačného princípu, ale došlo by ním k akejsi nadkompenzácii poškodeného, či k určitej forme sankcie neoprávneného odberateľa. Pritom náhrada škody nemá sankčnú povahu a jej funkciou nie je poškodeného akokoľvek obohatiť (pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I ÚS 668/15). Z ustanovenia § 82 ods. 3 zákona o energetike nemožno vyvodit', že by v každom prípade neoprávneného odberu bolo potrebné určiť fiktívnu výšku škody v zmysle vyhlášky. Takýto postup je možný iba v prípade, ak nemožno vyčíslit' skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Pri výpočte výšky náhrady škody treba dať prednosť takému spôsobu výpočtu, ktorý bude bližšie realite v tom zmysle, že zohľadní históriu spotreby plynu žalovaným. Je neudržateľný záver, že žalovaný by mal žalobcovi zaplatit' sumu rovnajúc sa niekoľkonásobku v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami (rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/210/2019).

7. Je zrejmé, že spotreba určená žalobcom podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. je niekoľkonásobne vyššia oproti obvyklej spotrebe odberného miesta za predchádzajúce obdobia. Spotreba určená žalobcom podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. je neprimeraná, nezodpovedá a ani sa nepribližuje obvyklej spotrebe odberného miesta, a z tohto dôvodu nemožno taktó určenú spotrebu použiť na určenie výšky škody, pretože v opačnom prípade by došlo k vzniku nadkompenzácie na strane žalobcu ako poškodenej osoby a k zásahu do majetkových práv žalovaného ako zodpovednej osoby. Vždy je potrebné určiť výšku škody čo najbližšie výške škody skutočnej, a v prípadoch neoprávneného odberu plynu je možné vychádzať zo spotrieb odberného miesta za predchádzajúce obdobia. Ak by súd pri určení výšky škody vychádzal z priemernej spotreby odberného miesta žalovaného za predchádzajúce obdobia, t. j. za obdobia pred žalobcom tvrdením obdobím neoprávneného odberu plynu (ktoré žalobca nepovažuje za obdobia neoprávneného odberu plynu), t. j. za obdobie od 18.6.2006 do 18.6.2016, tak okresný súd dospeje k záveru o priemernej dennej spotrebe vo výške 4,32 m³. Za žalobcom určených 282 dní neoprávneného odberu tak malo byť množstvo plynu určené $4,32 * 282 = 1218,24$ m³, ktorého hodnota je $1218,24 * 10,686 * 0,03382 = 440,27$ Eur. Sám žalobca eviduje úhradu sumy vo výške 696,53 Eur vo vzťahu k jeho nároku na náhradu škody.

8. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keďže žalovaný bol v konaní plne úspešný, súd mu priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

9. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho advokáta, ktorým navrhol zmenit' rozsudok súdu prvej inštancie a žalobe vyhovieť, alternatívne zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm.

b), d), f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval s tým, že nesúhlasí s nesprávnymi skutkovými zisteniami prvoinštančného súdu uvedenými v odseku 24, keď sa javí veľmi zmätočné konštatovanie o tom, že nie je zrejмый pôvod kontrolného odtlačku. Tento kontrolný odtlačok obsahuje označenie: M41/08 autorizovanej osoby spol. ELSTER, s.r.o., pričom pravosť tohto odtlačku nebola žiadnym spôsobom spochybňovaná ani zo strany žalovaného, problém bolo podľa žalovaného a napokon aj podľa súdu prvej inštancie to, že týchto kontrolných odtlačkov bolo viac (4), ktoré mohli niesť odchýlky a teda žalobca nemal poskytnúť dostatočný porovnávací materiál, t.j. tvrdený problém má byť v tom, že odtlačok na plombe meradla by mohol byť spôsobený jedným z odtlačkov razníc existujúcich a používaných v roku 2008. Tieto tvrdenia však nijakým spôsobom nedôvodnia pochybnosti o (originálnom) pôvode kontrolného odtlačku a preto je v tomto smere skutkové konštatovanie súdu prvej inštancie zreteľne nesprávne a spôsobuje zmätočnosť v ostatnom hodnotení skutkového stavu. Súd prvej inštancie bez rozumného dôvodu prezumuje skutočnosť, že jednotlivé kontrolné odtlačky niesli odchýlky, pričom z vyjadrenia spol. ELSTER s.r.o. vyplýva len určitá alternatíva resp. možnosť, že kontrolné odtlačky mohli niesť odchýlky, avšak konajúci súd prvej inštancie toto bez ďalšieho vyhodnotil tak, že odchýlky sa v prospech žalovaného prezumujú a že odtlačok mohol byť vytvorený potenciálne inou z vtedy existujúcich a používaných razníc. K uvedenému zisteniu súd dospel výlučne na základe tvrdení žalovaného, bez toho aby žalovaný toto svoje tvrdenie o existencii potenciálnych odchýliek podložil relevantným kovoryteckým stanoviskom spoločnosti, ktorá predmetné raznice vyrábala. Teda na strane žalovaného sa bez akéhokoľvek odborného dôvodu prezumuje zásadná skutočnosť majúca vplyv na rozhodnutie v merite veci. Zo znaleckého posudku vyplýva, že do zabezpečenia meradla bolo zasiahnuté iným typom raznice než tou, ktorá bola poskytnutá na porovnanie. Z toho vyplýva, že boli zistené dva rôzne odtlačky razníc na zabezpečení plynového meradla. Keďže v príslušnom roku, kedy sa používali plombovacie kliešte s príslušnými raznicami, neboli vykonané viacnásobne (viac ako jeden) plombovacie úkony na odbernom mieste žalovaného, je v rámci legálneho a zákonného poňatia veci vylúčené, aby došlo zo strany oprávnenej osoby k inému zásahu, pri ktorom by mohlo dôjsť ku vzniku sporného odtlačku (o ktorom sa prezumuje, že je zhodný s iným odtlačkom raznice, ktorá bola používaná v tom istom roku). Ani samotný žalovaný totiž nenamietal, že by v danom období bolo jeho odberné miesto viackrát plombované oprávnenými osobami, t.j. logika veci rozumne vylučuje legálny zásah oprávnenej osoby s použitím plombovacích klieští používaných v danom roku, ktoré majú odlišné odtlačky razníc. Inými slovami na to, aby sa mohol prezumovať viacnásobný zásah do zabezpečenia meradla autorizovanými kliešťami (s rôznymi druhmi razníc) je potrebné, aby oprávnená osoba reálne aj takúto činnosť vykonala, teda opakovane (aspoň dvakrát v danom roku) pristúpila k plombovacím úkonom na odbernom mieste žalovaného. K uvedenému však nedošlo, čo ani sama protistrana nenamietala. Pri pohľade na vyjadrenie spol. ELSTER, s.r.o. je zrejmé, že sa konštatuje, že raznice sú zabezpečené v trezore a k dispozícii ich majú len pracovníci metrologického strediska. Teda v zásade je možné konštatovať, že prezumpcia použitia 2 rôznych razníkov používaných v danom roku, predstavuje zároveň prezumpciu, že jedno použitie razníku bolo neoprávnené (vzhľadom k tomu, že v danom roku nedošlo k viacnásobnému plombovaniu zabezpečenia meradla). V súčasnej dobe však nie je možné skúmať či sporný odtlačok raznice bol alebo nebol zhodný s iným odtlačkom používaným v danom roku resp. nie je možné skúmať či došlo k zneužitiu autorizovaných plombovacích klieští. Totiž v prípade, že sa súd prvej inštancie domnieva, že sporný odtlačok na zabezpečení meradla môže byť zhodný s iným odtlačkom existujúcim v danom roku, tak javí ako jediná logická alternatíva, že došlo k neoprávnenému použitiu autorizovaných plombovacích klieští. Túto skutočnosť však nemožno len prezumovať, ale je potrebné ju aj dokazovať a keďže k žiadnemu takémuto preukázaniu nedošlo, nemožno uvedené ani rozumne predpokladať. K neoprávnenému zásahu do plomby meradla došlo s najväčšou pravdepodobnosťou v rozmedzí 19.6.2013-27.03.2014 (pričom presný deň nie je potrebné skúmať z dôvodu objektívnej zodpovednosti). Z vyjadrenia spol. ELSTER s.r.o. vyplýva informácia, že všetky razníky používané v roku 2008 boli neskôr v roku 2012 komisionálne zošrotované resp. niektoré kusy sú archivované v uzamknutom priestore. Podľa žalobcu je s vysokou mierou rozumnej pravdepodobnosti vylúčené, aby v rozmedzí rokov 2013-2014 došlo k zásahu do zabezpečenia plynového meradla jednou z razníc používaných v roku 2008 (ktoré boli v roku 2012 zlikvidované resp. zaistené). Skutkový stav nebol zo strany súdu prvej inštancie zistený správne, kedy nevenoval pozornosť aký vplyv skutočne má resp. môže mať skutočnosť existencie viacerých druhov razníkov na vyriešenie otázky preukázania neoprávneného zásahu do meradla. Okresný súd bez ďalšieho akceptoval predpoklady tvrdené žalovaným bez toho, aby skúmal reálne okolnosti, ktoré predpoklady žalovaného vyvracajú. V jednom roku nedošlo k legálnemu viacnásobnému použitiu plombovacích klieští na konkrétnom odbernom mieste a tým pádom nemohlo dôjsť k použitiu dvoch rôznych razníkov. Súčasne je z chronologického hľadiska takmer vylúčené použitie týchto razníkov z roku 2008 v neskoršom období rokov 2013-2014. Žalobca

má za to, že žaloba bola zamietnutá najmä z dôvodov právneho posudzovania vzniku škody, podľa rozsudku žalobca nepreukázal vznik škody resp. objektívne a spoľahlivé kritéria na jej výpočet. Uviedol tiež, že výška škody má povahu sankcie (v tomto vychádzal z nálezu ÚS ČR I ÚS 668/15) a ďalej, že je potrebné pri výpočte škody vychádzať z historického prehľadu spotrieb na odbernom mieste žalovaného. S uvedeným právnym posúdením nemožno súhlasiť. Nesúhlasí so zohľadnením pri výpočte výšky škody predchádzajúcou históriou platieb, keď použitie predchádzajúcich historických údajov nameraných meradlom s poškodením zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je vylúčené priamo ex lege a to s poukazom na zákon o metrologii (§ 15 ods. 6, § 19), na ktorú úpravu žalobca v konaní poukazoval, avšak okresný súd sa touto nezaoberal. Právne posúdenie vychádzajúce z nálezu ÚS ČR I ÚS 668/15 považuje za prejav podstatnej arbitrárnosti právneho posudzovania, nakoľko žalobca opakovane v konaní vysvetlil, že predmetný nález sa týka otázky posudzovania spotreby elektrickej energie a nie plynu. Žalobca vždy v prvom rade vychádza pri určení škody z povahy a počtu plynových prístrojov. Uvedené je zrejme priamo z vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (ďalej len „vyhláška“). V prípade ak nie je možné spotrebiče identifikovať, uplatní sa ust. § 1 ods. 8 vyhlášky, ktoré predstavuje síce fikciu o spotrebičoch a ich spotrebe, ale zďaleka nemá povahu fikcie, aká sa používa pri určení neoprávnenej spotreby elektriny, ktorá ako sme uviedli predpokladá, maximálnu kapacitu odberného miesta, či prierez vodičov. Existuje mnoho ďalších rozdielov medzi trhom s elektrinou a plynom (napr. počet distribútorov), avšak vyššie uvedený rozdiel pri výpočte škody považuje za najpodstatnejší. Okresný súd pri rozhodovaní opomenul rozhodovaciu prax NS SR sp. zn. 3Obdo/51/2017, sp. zn. 5Obdo/32/2018, sp. zn. 2Obdo/32/2018 a tiež rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/140/2017, sp. zn. 26Co/164/2017, sp. zn. 31Cob/40/2017, sp. zn. 9Co/65/2018. Práve NS SR prezentuje právny názor, ktorý vysvetľuje prečo je potrebné v prípade podľa ust. § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike postupovať podľa vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z. z. s poukazom na rozhodnutie sp. zn. 5Obdo/32/2018 bod 39, bod 43, bod 44, bod 48. Žalobca berie na zreteľ a súčasne rešpektuje možnosť určitého odklonu od judikatúrnej záväznosti názoru NS SR, avšak v duchu zachovania určitých pravidiel právnej doktríny, je potrebné aby odklon spíňal jeden imanentný atribút. Tento doktrinálny atribút spočíva v existencii predpokladu predloženia kritickéj konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť; tento prístup sa preto nepovažuje za porušenie princípu právnej istoty (R 68/1971). Z rozsudku okresného súdu nevyplýva natoľko kritické zistenie, ktoré by odôvodňovalo odklon resp. inak by racionálne vyvracalo úvahy a právny názor NS SR už skôr vyslovený. Okresný súd nedostatočným odôvodnením súdneho rozhodnutia, porušil právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Napadnutému rozsudku predchádzalo zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (uznesenie č.k. 9Co/65/2018-334), v ktorom tento uviedol niekoľko právnych atribút, ktoré mali byť z hľadiska opätovného právneho posudzovania záväzné pre súd prvej inštancie a zároveň poukázal na bod 20, bod 21, bod 22, bod 24. Napriek názoru odvolacieho súdu opätovne napadnutý rozsudok obsahuje závery, ktoré zreteľne odporujú právnemu názoru odvolacieho súdu, konkrétne bod 16, bod 17, bod 18. Pre prípad, že by bolo dôvodené zmenou zisteného skutkového stavu (s čím žalobca nesúhlasí), tak nie je zrejme prečo vôbec okresný súd pristupoval k právnemu posudzovaniu, pokiaľ mal za to, že poškodenie plomby meradla nebolo zistené. Totižto pokiaľ nemal mať konajúc súd prvej inštancie poškodenie plomby meradla za preukázané, tak uvedené právne posúdenie nemá žiadny logický význam, nakoľko právne posúdenie prezentované okresným súdom predpokladá subsumciu skutkového stavu s poškodeným zabezpečením meradla. V tomto rozsahu sa teda javí napadnuté rozhodnutie minimálne ako zmätočné, čo zakladá inú vadu konania.

10. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Konštatovanie okresného súdu, že nie je zrejmy pôvod kontrolného odtlačku, je správne a nespôsobuje zmätočnosť. K zisteniu o možných odchýlkach medzi jednotlivými raznicami dospel okresný súd na základe vyjadrenia obchodnej spoločnosti Elster s.r.o. (príloha k znaleckému posudku č. 80/PL-2019), v ktorom je výslovne uvedené „do roku 2008 boli razníky „M41“ vyrábané kovoryteckou metódou (ručne), čo mohlo spôsobiť určité odchýlky medzi jednotlivými odtlačkami razníkov“. Obchodná spoločnosť Elster s.r.o. je autorizovaná osoba, ktorá disponovala samotnými razníkmi „M41“, a preto je plne oprávnená a spôsobilá vyjadriť sa k ich vlastnostiam a používaniu. Jej vyjadrenie o odchýlkach medzi raznicami v jednom roku je jednoznačné, a je spôsobilé spochybniť hodnovernosť žalobcom predloženého znaleckého posudku, v ktorom znalec vykonával porovnanie len s jedným kontrolným odtlačkom, hoci sa v príslušnom roku používali 4ks razníc, t. j. je spochybnená hodnovernosť znaleckého posudku pre nedostatočný porovnávací materiál, keďže nie je vylúčené, že sporný odtlačok by bol zhodný s iným kontrolným odtlačkom. Skutočnosť tvrdená žalobcom, že do plomby meradla zasiahnuté bolo,

čo má vyplývať z predloženého znaleckého posudku, však zo znaleckého posudku nevyplýva, čo bolo vysvetlené okresným súdom. Chybné je aj to, že žalobca sa snaží spochybnenie postupu znalca vyvrátiť záverom znaleckého posudku, čo je logicky nesprávne, pretože práve tento záver vychádza zo spochybneného postupu znalca. Žalobca napríklad prezentuje svoje úvahy o tom, že k poškodeniu plomby malo dôjsť v období od 19.6.2013 do 27.3.2014, a keďže originálne raznice boli v roku 2012 komisionálne zošrotované, tak k poškodeniu plomby muselo dôjsť pomocou neoriginálnej raznice, lebo originálna v tom období už neexistovala. Aj na tomto príklade vidno, že žalobca vychádza z predpokladu o poškodení plomby, z ktorého robí ďalšie závery. Lenže, ak by mal znalec k dispozícii dostatočný porovnávací materiál (4 ks razníc alebo 4 ks odtlačkov), nie je vylúčené, že mohol konštatovať zhodu odtlačkov, čo znamená, že raznica, ktorá bola na meradle osadená v roku 2008, tam bola až do času demontáže meradla (27.3.2014) a nikdy poškodená nebola. To znamená, že sporný odtlačok bol vytvorený raznicou, ktorá v čase vytvorenia odtlačku existovala. Ak žalobca uvádza „V súčasnej dobe však nie je možné skúmať či sporný odtlačok raznice bol alebo nebol zhodný s iným odtlačkom používaným v danom roku“ a z textu je zrejmé, že toto tvrdenie odôvodňuje komisionálnym zošrotovaním originálnych razníc v roku 2012, tak je potrebné dodať, že napriek tomu, že v roku 2012 boli raznice zničené, tak v roku 2014 znalec vykonal znalecké dokazovanie. Tieto skutočnosti zdôrazňujú dôležitosť otázky pôvodu kontrolného odtlačku, ktorý nebol v konaní zo strany žalobcu náležite preukázaný (kto, kedy a akým nástrojom ho vytvoril). Žalobca tvrdí, že „Použitie predchádzajúcich historických údajov nameraných meradlom s poškodením zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je vylúčené priamo ex lege a to s poukazom na zákon. o metrológií, „pretože“ platnosť overenia určeného meradla zaniká, ak bola poškodená pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka alebo zabezpečovacia značka.“ a „určené meradlá možno požívať na daný účel, len ak majú platné overenie, ak sa to vyžaduje“. Ak by sme predpokladali, že úvahy žalobcu sú správne, tak sám žalobca za obdobie neoprávneného odberu plynu označuje obdobie od 19.6.2013 do 27.03.2014, a v odvolaní dokonca výslovne uvádza, že z uvedeného rozumne vyplýva, že k neoprávnenému zásahu do plomby meradla došlo s najväčšou pravdepodobnosťou rozmedzí 19.6.2013-27.03.2014.“ Z týchto tvrdení žalobcu je zrejmé, že ak podľa jeho názoru došlo k poškodeniu plomby, tak k nemu malo dôjsť v uvedenom období, a potom v uvedenom období malo dôjsť aj k zániku platnosti overenia určeného meradla podľa zákona o metrológií. Inak povedané, podľa tvrdení žalobcu meradlo najneskôr do 19.06.2013 plombu poškodenú nemalo, a preto údaje zaznamenané meradlom do 19.6.2013 sú údaje zaznamenané meradlom s platným overením, ktoré (overenie) do 19.6.2013 nezaniklo. Vzhľadom na uvedené, predchádzajúca história spotrieb (do 19.6.2013) bola zaznamenaná meradlom s platným overením a preto je relevantná a je možné ju použiť. Žalobca poukazuje na technické rozdiely medzi trhom s elektrinou a trhom s plynom, tieto vyjadrenia žalobcu sú irelevantné. Podstata rozhodnutia ÚS ČR I. ÚS 668/15, z ktorej vychádzal aj súd prvej inštancie, je v právnom posúdení inštitútu náhrady škody tam uvedenom. Inštitút náhrady škody má plniť kompenzačnú funkciu, a voči zodpovednej osobe nemôže pôsobiť sankčne. V opačnom prípade by na strane poškodeného došlo k nadkompenzácii (lebo by sa obohatil nad rámec spôsobenej ujmy) a na strane zodpovednej osoby k porušeniu jej majetkových práv (lebo by musela nahradiť viac, než aká ujma vznikla). Toto je kľúčová podstata citovaného rozhodnutia Ústavného súdu ČR. Síce trhy s elektrinou a plynom odlišné, vo svojej podstate sú podobné, a preto aj v súvislosti s plynom možno postupovať tak, ako je uvedené v citovanom rozhodnutí. Súd prvej inštancie podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobu nezamietol z dôvodu, že škoda nevznikla, ale z dôvodu, že jej výška bola určená nesprávne. Po správnom určení výšky škody okresný súd zohľadnil čiastočnú úhradu, ktorá bola väčšia ako výška škody, a preto žalobu zamietol. Nakoľko došlo k zmene skutkového stavu v dôsledku doplneného dokazovania, a to po rozhodnutí odvolacieho súdu, nemohlo v tejto časti dôjsť k porušeniu viazanosti názorom odvolacieho súdu. V súvislosti s odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku uviedol, že možno súhlasiť so žalobcom, že ak okresný súd vyhodnotil znalecký posudok ako nedostatočný na preukázanie protiprávneho konania, tak žaloba mala byť z tohto dôvodu zamietnutá, a nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími podmienkami nároku na náhradu škody, keď už prvá podmienka nebola preukázaná. Naopak, ak mal súd za to, že uplatnený nárok je čo do základu dôvodný, avšak jeho výška je určená nesprávne, tak mal výšku uplatneného nároku primerane znížiť, čo v konečnom dôsledku aj urobil. Žalobcom určenú výšku škody 3.053,02 Eur znížil na sumu 440,27 Eur, a keďže suma vo výške 696,53 Eur bola žalobcovi uhradená, žalobu v celom rozsahu zamietol. Výrok o zamietnutí žaloby je vecne správny, pretože v dôsledku oboch spomínaných úvah je zamietnutie žaloby v celom rozsahu správne, len z iných dôvodov.

11. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP).

Odvolačný súd prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné a preto postupom podľa § 387 CSP napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

13. Prvým rozsudok v poradí okresný súd žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

14. Na odvolanie žalobcu odvolací súd uznesením č. k. 9Co/65/2018 rozsudok súdu prvej inštancie (prvý v poradí) zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení poukázal na to, že druhý predpoklad zodpovednosti za škodu (vznik škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako k protiprávnemu úkonu, je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Okresný súd záver o nepreukázaní vzniku škody spája nesprávne s poškodením plomby (resp. zásahu do meradla) teda s ne/existenciou protiprávného úkonu a nie so skutočnosťou o odoberaní plynu žalovaným v rozhodnom období (ako druhým predpokladom zodpovednosti za škodu). Pričom ani z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva žiadne skutkové zistenie okresného súdu o tom, či žalovaný v rozhodnom období odoberal zemný plyn alebo nie, teda ohľadom uvedeného okresný súd z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, nevedol žiadne potrebné dokazovanie a teda ani neprijal žiaden záver. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na výpoveď žalovaného na pojednávaní 26.4.2016 (zápisnica o pojednávaní na čl. 82), v ktorej uviedol, že od roku 2000 odoberá plyn od SPP, pričom jeho právny zástupca sa vyjadril tak, že žalovaný nemá uzatvorenú zmluvu s SPP Distribúcia, a.s., ako aj na písomnosť predloženú žalobcom. Neoprávnený odber zemného plynu na čl. 7, ktorého vyplýva spotreba zemného plynu v mesiacoch 6/2013 až 3/2014, písomnosť Slovenského plynárenského priemyslu a. s. Oznamenie o započítaní vzájomných pohľadávok zo dňa 23.6.2014 (na čl. 34), z ktorého vyplýva preplatok z vyúčtovania spotreby zemného plynu ako záväzok SPP voči odberateľovi zemného plynu (žalovaný) zo Zmluvy o dodávke zemného plynu voči spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (faktúra č. 7426173637) so splatnosťou 31.7.2014 v sume 696,53 Eur. Pričom uvedené písomnosti ani v spojení s výpoveďou žalovaného okresný súd nevyhodnotil, teda pri svojom rozhodnutí nezohľadnil, keď ani v odôvodnení rozsudku nekonštatoval, či táto skutočnosť zostala sporná, alebo nie. Pričom ako spornú označil (iba) skutočnosť, že k neoprávnenému odberu došlo od 19.6.2013. S ohľadom na uvedené je potrebné, aby okresný súd ohľadom uvedeného predpokladu zodpovednosti za škodu doplnil dokazovanie, uviedol svoje skutkové zistenia a následne svoj právny záver o tom, či žalobca preukázal aj tento predpoklad zodpovednosti za škodu (žalobca odoberal plyn v rozhodnom období prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii). V prípade pozitívneho záveru následne preskúma splnenie aj posledného predpokladu a to existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Keďže okresný súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nepostupoval dôsledne podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike a nesprávne žalobu žalobcu zamietol, v ďalšom konaní v prípade naplnenia uvedeného zákonného ustanovenia bude viesť dokazovanie nutné aj k ustáleniu výšky škody v uplatnenej v konaní žalobcom s poukazom na § 82 ods. 3 zákona o energetike.

15. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu v celom rozsahu zamietol (suma 2.356,49 Eur, úrok z omeškania 5,15 % ročne zo sumy 3.053,02 Eur od 11.6.2014 do 23.6.2014, zo

sumy 2.356,49 Eur od 24.6.2014 do zaplataenia) z dôvodu, že žalobca nepreukázal už prvý predpoklad zodpovednosti za škodu a to protiprávny úkon (ako aj vznik skutočnej škody).

16. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v preskúmvanej veci vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností pre posúdenie dôvodnosti žalobného návrhu na priznanie náhrady škody. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s čl. 15 a § 191 ods. 1 CSP podľa odvolacieho súdu dospel aj k správnym skutkovým záverom, na vec aplikoval prislúchajúce zákonné ustanovenia a na ich základe vyvodil aj správne právne závery a dôvody, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby aj dostatočne, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP vysvetlil, pričom sa vysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj s relevantnými argumentmi sporových strán.

17. Podanou žalobou sa žalobca domáha voči žalovanému zaplataenia náhrady škody, ktorú mu mal spôsobiť žalovaný neoprávneným odberom zemného plynu, keď v rozhodnom období (19.6.2013 do 27.3.2014) na danom odbernom mieste odoberal zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, čím podľa žalobcu došlo k naplneniu skutkovej podstaty neoprávneného odberu zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Žalovaná suma bola žalobcom vyčíslená ako rozdiel vyčíslenej náhrady škody vo výške 3.053,02 Eur fakturovanej žalovanému faktúrou č. 9000178882 zo dňa 27.5.2014 a sumy 696,53 Eur uhradenou žalovaným. Porušenie zabezpečenia (zabezpečovacích prvkov) proti neoprávnenej manipulácii (plomby), v tomto prípade spornosť odtlačkov čelustí plombovacích klieští a kontrolných odtlačkov (ktoré neboli vytvorené čelusťami toho istého nástroja), žalobca preukazoval znaleckým posudkom číslo 300/PL-2014 zo dňa 13. mája 2014 znalca z odboru kriminalistika, odvetvie mechanoskopia, Ing. Petra Lešku.

18. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že dňa 27.3.2014 vykonal žalobca kontrolu odberného miesta Šintava, Nová č. 670 (zápis zo dňa 27.3.2014 na čl. 106), pri ktorom bola vykonaná výmena meradla, odberné miesto preblombované a plynomer bol zabalený do krabice, s tým, že bude zaslaný na znalecké dokazovanie, plynomer umiestnený v predzáhradke - neprístupný z verejného miesta, pri výmene prítomný odberateľ, ktorý zápis podpísal. Dňa 27.3.2014 žalobca vyhotovil písomnosť Montážny list meradla číslo 1300946277, z ktorého vyplýva, že na odbernom mieste Šintava, Nová č. 670 bola vykonaná demontáž plynomera výr. č. 64297310B908 a montáž plynomera výr. č. 724500604114, keď žalovaný podpisom potvrdil súhlas s výmenou určeného meradla v deň podpisu montážneho listu v zmysle § 76 ods. 10 zákona o energetike. Žalobca vypracoval Výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu (na čl. 6), ktorým vyčíslił výšku škody 3.053,02 Eur (pozostávajúca z ceny neoprávneného odberu zemného plynu v sume 2.847,11 Eur, nákladov spojených so zisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu zemného plynu v sume 205,91 Eur). Faktúrou č. 9000178882 zo dňa 27.5.2014 žalobca fakturoval žalovanému sumu 3.053,02 Eur so splatnosťou dňa 10.6.2014 za škodu za neoprávnený odber zemného plynu za obdobie 19.6.2013 - 27.3.2014 (na čl. 4). Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 23.6.2014 (na čl. 33) žalobca oznámil žalovanému, že celkový dlh po započítaní pohľadávky vrátane všetkých priznaných nárokov a úhrad predstavuje sumu 2.356,49 Eur. Oznámením o započítaní vzájomných pohľadávok zo dňa 23.6.2014 (na čl. 34) Slovenský plynárenský priemysel, a. s. oznámil žalovanému, že preplatok z vyúčtovania spotreby zemného plynu ako záväzok SPP voči odberateľovi zemného plynu (žalovaný) zo Zmluvy o dodávke zemného plynu voči spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (faktúra č. 7426173637) so splatnosťou 31.7.2014 v sume 696,53 Eur, pričom po vykonaní zápočtu vzájomných pohľadávok a záväzkov medzi SPP a odberateľom v zmysle faktúry č. 7426173637 a faktúry č. 9000178882 je 0,- Eur.

19. Podľa § 82 ods. 1 zákona o energetike, neoprávneným odberom plynu je odber a) bez uzavretej zmluvy o 1. pripojení k prepravnej sieti alebo o pripojení k distribučnej sieti, 2. dodávke alebo združenej dodávke plynu, alebo 3. prístupe do prepravnej siete a preprave plynu alebo prístupe do distribučnej siete a distribúcií plynu, b) nemeraného plynu, c) bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu, d) meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete, e) ak odberateľ neumožnil prevádzkovateľovi distribučnej siete prerušenie dodávky plynu; taký odber sa za neoprávnený odber považuje odo dňa, keď odberateľ neumožnil prerušenie dodávky plynu, f) ak odberateľ nedodržił obmedzenia určené dodávateľom plynu, prevádzkovateľom prepravnej siete, prevádzkovateľom zásobníka alebo prevádzkovateľom distribučnej siete, g) ak odberateľ nedodržił

zmluvne dohodnuté platobné podmienky, h) ak odberateľ opakovane bez vážneho dôvodu neumožnil prístup k meradlu, aj keď bol na to prevádzkovateľom distribučnej siete vopred vyzvaný písomnou výzvou, ktorej doručenie odberateľ potvrdil.

20. Podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike, odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

21. Podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike, ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

22. Podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol nameraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie samotného odberateľa plynu. Za protiprávny úkon ako jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu zákon (§ 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z.) považuje neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takom prípade je v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) cit. zák. rozhodujúce samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle. Pritom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu, ktoré sú spolu so zavineným konaním odberateľa plynu podstatné pre naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike. Druhým predpokladom zodpovednosti za škodu (vznikom škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako k protiprávnemu úkonu, je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je potom príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu a vznikom škody (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Obdo 51/2017 a sp. zn. 5Obdo/32/2018, na ktoré odkázal odvolací súd už v uznesení č. k. 9Co/65/2018-334 zo dňa 26.3.2019). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/2020, ktorý konštatuje v bode 44 „Všeobecné súdy však tieto ustanovenia vykladajú širšie, a to tak, že je jedno, či o porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, t. j. zabezpečovacej značky, odberateľ vedel alebo nevedel, t. j. jeho zodpovednosť konštruujú ako zodpovednosť objektívnu. Vychádzajú pritom najmä z gramatického znenia § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, ktoré práve v tomto prípade o žiadnom neoprávnenom konaní odberateľa nehovorí. Tento výklad substancujú aj potrebou chrániť distribučnú sieť a praktickými možnosťami, ktoré pri plnení tejto úlohy vo verejnom záujme PDS (prevádzkovateľ distribučnej siete, pozn. odvolacieho súdu) má k dispozícii. Vo všeobecnosti tak súdy zohľadňujú aj to, že ďalším dôvodom na zavedenie objektívnej zodpovednosti môže byť fakt, že z neoprávneného odberu má prospech samotný odberateľ, a to bez ohľadu na skutočnosť, či neoprávnenú manipuláciu zaviniel alebo či o nej vôbec vedel. S týmto názorom sa súdna prax široko stotožňuje“, v bode 53 „Aby vôbec došlo k vzniku objektívnej zodpovednosti, treba naplniť tri základné predpoklady: musí dôjsť k existencii neoprávneného odberu plynu, musí vzniknúť škoda na strane PDS a musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody. Preukazovanie týchto skutočností zaťažuje PDS, pričom zároveň musí mať odberateľ možnosť tieto skutočnosti vyvracať (najmä preukazovať, že k neoprávnenému odberu nedošlo), resp. preukazovať alebo podieľať sa na zisťovaní toho, k akej skutočnej škode došlo. Podľa názoru ústavného súdu nemožno len mechanicky aplikovať zákon, a preto treba zistenie neoprávneného odberu podrobiť povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti strán a záver o tom, že došlo k poškodeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii podložiť presvedčivými dôkazmi“. Z uvedených rozhodnutí NS SR ako aj nálezu ÚS SR v podstate vyplýva, že odberateľ plynu tu zodpovedá za objektívny protiprávny stav vzniknutý na určenom meradle na jeho odbernom mieste bez ohľadu na to, či tento stav sám zaviniel alebo vyvolal, pričom súd prvej inštancie sa uvedenými rozhodnutiami riadil pokiaľ skúmal predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu v danej veci, napriek tomu, že žalobca v odvolaní tvrdí opak.

23. Odvolací súd poukazuje na to, že po vydaní uznesenia č. k. 9Co/65/2018-334 zo dňa 26.3.2019 (odvolacím súdom), ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie (prvý v poradí) zrušený a vrátený na

ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančný súd doplnil dokazovanie a (opäť) zisťoval či žalobca uniesol dôkazné bremeno ohľadom splnenia predpokladov zodpovednosti za škodu a to prednostne preukázanie protiprávneho úkonu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike (porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle), ktoré žalobca v konaní pred súdom prvej inštanície preukazoval znaleckým posudkom číslo 300/PL-2014 zo dňa 13.5.2014 znalca z odboru kriminalistika, odvetvie mechanoskopia, Ing. Petra Lešku. Žalovaný následne v konaní predložil listinné dôkazy na podporu tvrdenia, že žalobcom predložený znalecký posudok obsahuje niekoľko nedostatkov, v dôsledku ktorých nemožno znalecký posudok hodnotiť tak, že preukazuje poškodenie plomby (a tým protiprávne konanie) a to Prílohu č. 2 Vyjadrenie spoločnosti Elster s.r.o. Stará Turá (ZP č. 80/PL-2019) na č.l. 363, z ktorej vyplýva, že plombovanie sa vykonáva ručne pomocou plombovacích klieští, v ktorých sú razníky, že v roku 2008 boli použité pre plombovanie domových membránových plynomerov typu BK s národným typovým schválením („M41“) v počte 4 kusy, že do roku 2008 boli razníky „M41“ vyrábané kovoryteckou metódou (ručne), čo mohlo spôsobiť určité odchýlky medzi jednotlivými odtlačkami, že po ukončení platnosti označenia razníka boli tieto komisionálne zošrotované - fyzicky obrúsený znak na razníku, že šrotácie sa vykonávali do roku 2012 a po tomto termíne sú všetky razníky (vrátane poškodených) archivované v uzamknutom priestore kancelárie Metrologického strediska. Ďalej predložil Zoznam autorizovaných osôb na výkon overovania určených meradiel k 30.4.2017 (na č.l. 384), z ktorého vyplýva, že spoločnosť Elster s.r.o. je autorizovaná osoba (okrem iných) pre overovaciu značku M41 (plynomery membránové, rotačné a turbínové).

24. Ohľadom hodnotenia znaleckého posudku predloženého žalobcom ako dôkazu súdom prvej inštanície odvolací súd poukazuje na odsek 24 odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje a zároveň dopĺňa, že znalecký posudok (číslo 300/PL-2014 zo dňa 13. mája 2014 znalca z odboru kriminalistika, odvetvie mechanoskopia, Ing. Petra Lešku) bol ako listinný dôkaz v konaní pred súdom prvej inštanície procesným stranám doručený, mali možnosť sa s ním oboznámiť, vyjadriť sa k nemu, čo v konečnom dôsledku obe procesné strany aj využili. Odvolací súd preto nepovažoval za hospodárne zopakovať vykonanie tohto listinného dôkazu i v rámci odvolacieho konania, vychádzajúc z princípu racionality a efektivity. Odvolací súd konštatuje, že žalobcom predložený znalecký posudok podľa odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti súkromného znaleckého posudku podľa § 209 CSP, z ktorého dôvodu je nevyhnutné postupovať pri jeho vykonávaní, ako by išlo o vykonanie dôkazu listinou. Predmetný znalecký posudok si žalobca nechal vyhotoviť na svoju objednávku pred začatím konania vo veci samej. Je pravda, že znalec znalecký posudok vypracoval za účinnosti procesnej normy - zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorá procesná norma inštituuje súkromného znaleckého posudku nepoznala, avšak aj pred účinnosťou Civilného sporového poriadku, postupoval súd pri vykonávaní znaleckých posudkov, ktoré si nechala vypracovať strana sporu, akoby išlo o dôkaz listinou. Účelom novej právnej úpravy (§ 209 ods. 1 a 2 CSP) je, aby bolo možné aj v sporovom konaní hodnotiť znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd, ako znalecký posudok podľa § 208 CSP. Procesný postup pri vykonávaní takéhoto súkromného znaleckého posudku je potom rovnaký ako pri znaleckom posudku súdom ustanoveného znalca, takéhoto znalca možno potom v konaní vypočuť, či konfrontovať ho s iným znalcom. Teda aj v prípade znaleckých posudkov predložených stranou za predchádzajúcej právnej úpravy, ako aj v prípade súkromných znaleckých posudkov predložených za CSP, ktoré neobsahujú doložku podľa § 209 ods. 2 CSP, je možné takýto znalecký posudok posudzovať ako dôkaz listinou a takto ho posudzoval i odvolací súd.

25. Znalecký posudok všeobecne vrátane súkromného znaleckého posudku musí spĺňať náležitosti ust. § 17 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tiež „zákon o znalcoch“), musí teda obsahovať aj znaleckú doložku (ods. 5 cit. ust.), ktorá je neoddeliteľnou súčasťou znaleckého posudku a obsahuje identifikačné údaje znalca, označenie odboru a odvetvia, v ktorom je znalec oprávnený podávať znalecké posudky a poradové číslo úkonu znaleckej činnosti, pod ktorým je znalecký posudok zapísaný v denníku. Naproti tomu ust. § 209 ods. 2 CSP ustanovuje osobitnú náležitosť súkromného znaleckého posudku, ktorou je doložka o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Náležitosti znaleckého posudku sú upravené jednak v ust. § 17 zákona o znalcoch ako aj v § 209 ods. 2 CSP, pokiaľ ide o súkromný znalecký posudok. Podľa odvolacieho súdu, žalobcovi nič nebránilo, aby v priebehu konania predložil k znaleckému posudku č. 300/PL-2014 dodatočne doložku podľa § 209 ods. 2 CSP, a to formou prílohy (§ 17 ods. 6 zákona o znalcoch, alebo dodatkom k znaleckému posudku).

26. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že v zmysle čl. 15 ods. 2 CSP, nemá žiaden dôkaz predpísanú dôkaznú silu, t. j. každý dôkaz (tak listina alebo znalecký posudok) má rovnocenné postavenie a potencional presvedčivosti. Zákonnú silu (tzv. váhu) prepisuje jednotlivým dôkazom sudca, a to podľa pravidiel rozumnej a presvedčivej aplikácie princípu voľného hodnotenia dôkazov.

27. Skutočnosť, že predložený žalobcom znalecký posudok v tomto prípade nemá charakter súkromného znaleckého posudku podľa § 209 ods. 2 CSP, spôsobuje, že sa tento dôkaz posudzuje ako dôkaz listinou, pričom s ohľadom na uvedené vyššie, v zmysle čl. 15 ods. 2 CSP to neznamená, že by takáto listina mala menšiu dôkaznú silu ako znalecký posudok, ktorého vypracovanie nariadil súd, prípadne súkromný znalecký posudok podľa § 209 ods. 2 CSP. Ak by znalecký posudok bol doplnený o doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP (a teda by spĺňal zákonné požiadavky kladené na súkromný znalecký posudok), odborné závery by nepodliehali hodnoteniu z hľadiska ich správnosti, ale súd by hodnotil len presvedčivosť posudku, a to pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi.

28. Pravidlá hodnotenia dôkazov spravujú teóriu voľného hodnotenia dôkazov, teda aj znalecký posudok súd hodnotí voľne, v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska jeho vnútornej logiky. Súd hodnotí znalecký posudok komplexne, vrátane prípravy znaleckého skúmania, zadovážovania podkladov pre znalca, priebehu znaleckého skúmania, vierohodnosti teoretických východísk, ktorými znalec odôvodňuje svoje závery, spoľahlivosť použitých metód a spôsob vyvodzovania záverov znalca. Súd nemôže nekriticky preberať závery znaleckého posudku, nevšimáť si vecnú správnosť znaleckého posudku a slepo dôverovať záverom znalca, pretože by to bolo popretím zásady voľného hodnotenia dôkazov, poprelo by to možnosť súdu hodnotiť tento dôkaz podľa jeho vnútorného presvedčenia a privilegovalo znalecký posudok, prenášalo zodpovednosť za skutkovú správnosť súdneho rozhodnutia na znalca, čo je z ústavného hľadiska neakceptovateľné.

29. Znalec je osoba, ktorá prostredníctvom svojich odborných znalostí posudzuje určité skutočnosti, pričom v znaleckom posudku uvádza subjektívny výsledok takéhoto posúdenia. Znalec sa však vo svojom znaleckom posudku nesmie obmedziť iba na podanie svojho odborného záveru, ale aby súd mohol znalecký posudok zodpovedne posúdiť, musí byť z posudku znalca zrejmé, z akých zistení znalec vychádzal, akým postupom k svojim zisteniam dospel a na základe akých úvah dospel znalec k svojmu záveru. Súd teda pri hodnotení znaleckého posudku skúma jednak osobu znalca (či je zapísaný v zozname znalcov a to v príslušnom odbore) a ďalej skúma posudok z hľadiska materiálneho a formálneho. Z formálneho hľadiska súd skúma, či posudok spĺňa požiadavky podľa § 17 zákona o znalcoch. Z materiálneho hľadiska súd skúma obsah znaleckého posudku a obsah záveru znaleckého posudku. Pokiaľ ide o obsah znaleckého posudku, rozhodujúce je, či posudok obsahuje logickú analýzu skutočností, z ktorých znalec vychádzal, ktoré zistil z vlastného vyšetrovania a rozboru relevantných skutočností, či analyzoval všetky skutočnosti, ktoré mali byť hodnotené, alebo vybral len tie, ktoré podporujú jeho závery, tiež či nález obsahuje špecifikáciu metódy, ktorú znalec pri spracovaní posudku použil. Pokiaľ ide o obsah záveru znaleckého posudku, súd hodnotí, či záver je logickým a prirodzeným vyústením rozboru skúmaného materiálu, prípadne javov a skutočností, ku ktorým znalec prihliadal.

30. V danom prípade je významným podľa odvolacieho súdu, že žalobca ako zadávateľ posudku, požiadal ním vybraného znalca o spracovanie znaleckej úlohy vymedzenej žalobcom ako - potvrdenie neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike (s konkrétnymi otázkami: zhoduje sa odtlačok na spornej a odtlačok na kontrolnej overovacej/zabezpečovacej značke?, je overovacia/zabezpečovacia značka poškodená?, je kryt/meradlo poškodené?, iné zistenia znalca?). Už samotné zadanie úlohy pre znalca neformulovala neutrálne, ale úlohu pre znalca formuloval sugestívne podľa toho, aký bol ňou želaný výsledok znaleckého skúmania. Uvedené vyplýva aj zo žiadosti o posudok zo dňa 31.3.2014, ako aj z titulnej strany samotného znaleckého posudku. V posudku potom znalec stručne uviedol svoj záver, že „na základe optického skúmania môže jednoznačne potvrdiť, že sporné odtlačky čelustí plombovacím kliešťami a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami toho istého nástroja, nezistil poškodenie overovacej/zabezpečovacej značky osadenej v kryte číselníka meradla, že nezistil poškodenie krytu ako ani meradla, že iné skutočnosti skúmaním nezistil“.

31. Odvolací súd má za to, že znalecký posudok predložený v konaní žalobcom vyššie uvedené kritériá preskúmateľnosti nespĺňa. V znaleckom posudku predloženom žalobcom sa v rámci opisu postupu

znalca pri znaleckej činnosti uvádza, že znalcovi bol v nepoškodenom obale predložený plynomer, pričom znalec demontoval olovenú plombu telesa plynomera, na ktorej sa nachádzal sporný odtlačok „08 - M41“, ktorý porovnal s kontrolným odtlačkom „08 - M41“, ktorý prevzal od zástupcu spoločnosti žalobcu. Z bodu II. (nálezová časť) znaleckého posudku pritom vyplýva, že podkladmi na vypracovanie znaleckého posudku boli „kontrolné odtlačky plombovacích klieští s označením „08-M41“, v uvedenom bode však nie je uvedený počet kusov kontrolných odtlačkov, ktoré znalec obdržal. V znaleckom posudku sa teda neuvádza, koľko kontrolných odtlačkov dostal znalec k dispozícii (hoci sa uvádza množné číslo kontrolných odtlačkov), vyplýva z neho len (aj vychádzajúc z fotografií), že znalec urobil porovnanie sporného odtlačku iba s jedným kontrolným odtlačkom. Pričom z Vyjadrenia spoločnosti Elster s.r.o. Stará Turá označeného v odseku 18 vyplýva, že v roku 2008 boli použité pre plombovanie domových membránových plynomerov typu BK s národným typovým schválením („M41“) v počte 4 kusy, že do roku 2008 boli razníky „M41“ vyrábané kovoryteckou metódou (ručne), čo mohlo spôsobiť určité odchýlky medzi jednotlivými odtlačkami, že po ukončení platnosti označenia razníka boli tieto komisionálne zošrotované - fyzicky obrúsený znak na razníku, že šrotácie sa vykonávali do roku 2012 a po tomto termíne sú všetky razníky (vrátane poškodených) archivované v uzamknutom priestore kancelárie Metrologického strediska. S poukazom na uvedené vyplýva, že znalecký posudok sa stáva nepreskúmateľným, keďže z neho nie je jednoznačne zrejmé, aké podklady znalec na vypracovanie znaleckej úlohy vlastne dostal. V znaleckom posudku okrem toho absentuje špecifikácia tvarovej a rozmerovej nezahody špecifických znakov sporného a kontrolného odtlačku na plombe telesa plynomera. Ešte naliehavejšia je požiadavka na preskúmateľnosť znaleckého posudku v prípade, ak zadávateľom znaleckého posudku nebol súd, ale jedna zo strán sporu (ktorej je výsledok znaleckého dokazovania na prospech) a zároveň druhá strana nemala možnosť zúčastniť sa pri znaleckom dokazovaní, a tiež v prípade, že ako účel znaleckého posudku je uvedené „potvrdenie“ neoprávneného odberu, ktoré sugestívne ladenie otázky môže vzbudzovať pochybnosti o objektívnosti znaleckého posudku.

32. Zo znaleckého posudku rovnako nie je zrejmé, odkiaľ pochádzali kontrolné odtlačky, akými kliešťami boli vytvorené, za akým účelom. Odvolací súd má za to, že v prípade, že sa v danom roku používal určitý počet razníc, v počte 4, tak to vyplýva z Vyjadrenia spoločnosti Elster s.r.o. Stará Turá, čo žalobca nevyvrátil dôkazom, znalec mal vykonať porovnanie sporného odtlačku so všetkými kontrolnými odtlačkami, tým skôr, že spoločnosť Elster s.r.o. Stará Turá (vo vyjadrení) uviedla, že razníky „M41“ boli vyrábané kovoryteckou metódou (ručne), čo mohlo spôsobiť určité odchýlky medzi jednotlivými odtlačkami. Pričom s ohľadom na uvedené neobstojí námietka žalobcu, že k uvedenému zisteniu súd dospel výlučne na základe tvrdení žalovaného, bez toho aby žalovaný toto svoje tvrdenie o existencii potenciálnych odchýliek podložil relevantným kovoryteckým stanoviskom spoločnosti, ktorá predmetné raznice vyrábala. Žalobca teda v konaní dostatočne nepreukázal, či znalec pri vypracovávaní znaleckého posudku, ktorý mu zadal, disponoval adekvátnym kontrolným materiálom. Žalobca nepreukázal, koľko odtlačkov plombovacích klieští s označením „08 - M41“ bolo znalcovi na vyhotovenie znaleckého posudku odovzdaných. Až v prípade preukázania splnenia si tejto povinnosti zo strany žalobcu by bolo možné uvažovať o tom, že žalobca zadala znalcovi vypracovať znalecký posudok na základe adekvátneho kontrolného materiálu.

33. Ďalej zo znaleckého posudku nevyplýva (a nebolo to preukázané ani iným dôkazom), aký odtlačok bol na plombe plynomera v čase jeho montáže na odberné miesto, o tomto nebola vyhotovená žiadna fotografia, čím nie je možné vylúčiť, že sa v čase montáže nachádzala na telese plynomera plomba práve so sporným odtlačkom.

34. Ak potom znalecký posudok síce preukazuje nezahodu medzi dvoma odtlačkami, avšak nebolo preukázané, aký odtlačok bol na telese plynomera v čase jeho osadenia a zároveň nebolo preukázané, že kontrolný odtlačok bol urobený práve tými plombovacími kliešťami (čo správne uzavrel aj súd prvej inštancie v odseku 24 odôvodnenia napadnutého rozsudku), ktorými bol urobený odtlačok nachádzajúci sa na telese plynomera v čase jeho osadenia, nie je možné vyvodiť zo znaleckého posudku pre konanie použiteľný záver, a teda nie je možné zo záveru znaleckého posudku vychádzať ako z dôkazu o porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Pokiaľ žalobca tvrdil, že došlo k porušeniu zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii, bol povinný preukázať, aký bol stav zabezpečenia v čase montáže plynomera na odberné miesto. Iba v takom prípade by bolo možné urobiť záver o tom, či došlo alebo nedošlo k porušeniu zabezpečenia oproti pôvodnému stavu. Ak však nie je zrejmý pôvodný stav, takýto záver urobiť nemožno. Zákon používa ustanovenie „bolo porušené“, čo vyjadruje zámer zákonodarcu považovať za škodovú udalosť len taký prípad, keď došlo k porušeniu zabezpečenia, ktoré

pred montážou na odberné miesto bolo neporušené. Žalobca ani nepreukázal, že pred montážou na odberné miesto bola zabezpečovacia značka neporušená.

35. Pretože všetky vyššie uvedené relevantné skutočnosti znalec vo svojom posudku nezrejmlil, nevenoval sa im, svoj záver oprel iba o svoje subjektívne tvrdenie, nie je možné takéto znalecký posudok považovať za hodnoverný a jeho závery za jednoznačné. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na odsek 25 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie okrem iného konštatoval, že znalecký posudok nemožno hodnotiť tak, že by preukazoval porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Odvolací súd podporne poukazuje na to, že opis priebehu znaleckého skúmania v danom prípade neumožňuje preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť znaleckých postupov a záverov. V takomto prípade nie je možné nepochybne vylúčiť, že sporný odtlačok nebol vytvorený niektorou raznicou (odtlačkom plombovacích klieští), ktorá sa v roku 2008 používala. Ak totiž záver znaleckého posudku znie, že sporné odtlačky čelustí plombovacích klieští a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami toho istého nástroja, vyžaduje sa, aby spôsob, akým znalec k takémuto záveru prišiel, bol preskúmateľný priamo zo znaleckého posudku, teda aby znalec riadne uvedené riadne zdokumentoval, najmä ak zadávateľom posudku bola jedna zo strán sporu, pričom druhá strana nemala možnosť zúčastniť sa pri znaleckom skúmaní. Pre nepreskúmateľnosť postupu znalca z vyššie uvedených dôvodov, nie je možné znalecký posudok považovať za hodnoverný pre jednoznačné prijatie záveru znalca v zmysle znaleckého posudku.

36. Odvolací súd sa teda stotožňuje so závermi prvoinštančného súdu, že v konaní nebolo žalobcom jednoznačne preukázané, že došlo k porušeniu zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii. V predmetnej veci teda nebol preukázaný už prvý základný predpoklad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, a to tvrdený protiprávny úkon.

37. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

38. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

39. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že na odbernom mieste žalovaného v období od 19.6.2013 do 27.3.2014 dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, t. j. nepreukázal existenciu protiprávneho úkonu - neoprávneného odberu zemného plynu, preto ani nemohol byť preukázaný vznik škody na strane žalobcu, keďže škoda na jeho strane vzniká iba v prípade preukázania neoprávneného odberu, ďalej nemôže byť splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom zemného plynu a škodou, vzhľadom k tomu nebolo potrebné skúmať výšku škody, či výšku nákladov spojených s jej zisťovaním, ktorých sa žalobca domáha. Pretože žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania protiprávneho konania žalovaného, súd prvej inštancie správne zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodnú.

40. Súd prvej inštancie napriek tomu, že návrh žalobcu zamietol z dôvodu, žalobca nepreukázal porušenie zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii (t.j. existenciu protiprávneho úkonu pozn. odvolacieho súdu) zaoberal sa ďalej aj podľa odvolacieho súdu (nedôvodne) výškou žalobcom

uplatnenej škody (resp. jej vyčíslením), s ktorou sa nestotožnil, pričom si osvojil postup vyčíslenia prezentovaný žalovaným, a v konečnom dôsledku žalobu zamietol aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody považoval za nedôvodný, keďže pri určení výšky škody vychádzal z priemernej spotreby odberného miesta žalovaného za predchádzajúce obdobia (od 18.6.2006 do 18.6.2016), pričom za obdobie 282 dní (neoprávneného odberu) vyčíslil sumu za odobratý plyn vo výške 440,27 Eur, pričom žalobca eviduje už úhradu vo výške 696,53 Eur.

41. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

42. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

43. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

44. Po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil rozsudok, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil a ako vec právne posúdil, čím splnil zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Okresný súd sa v rozsahu postačujúcom pre správne rozhodnutie vo veci samej vysporiadal s námietkami žalobcu a ich právnou argumentáciou. Podľa odvolacieho súdu v danom prípade neobstojí ani námietka žalobcu, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný. Zo strany súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu a to k absencii riadneho odôvodnenia rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami (§ 220 ods. 2 CSP) vo vzťahu k odôvodneniu vyhovenia žalobe. Zároveň podľa odvolacieho súdu teda nedošlo ani k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď rozhodnutie okresný súd fakticky v relevantných záveroch riadne právne aj vecne odôvodnil. S ohľadom na uvedené sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalobcu, že rozsudok vykazuje i znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti.

45. Napriek uvedenému v odseku 35 odvolací súd konštatuje s poukazom na § 220 ods. 2 CSP, že sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že rozsudok vykazuje i znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku ako aj odvolania žalobcu je aj žalobcovi zrejmé, že dôvodom zamietnutia žaloby žalobcu (okrem iného) je neunesenie dôkazného bremeno žalobcu ohľadom preukázania existencie protiprávneho úkonu - neoprávneného odberu na odbernom mieste žalovaného v období od 19.6.2013 do 27.3.2014. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na odseky 16, 17, 18 odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré podľa neho odporujú právnemu názoru odvolacieho súdu, odvolací súd dáva do pozornosti, že identické odseky už uviedol súd prvej inštancie v odsekoch 18, 19, 20 odôvodnenia v poradí prvom rozsudku č. k. 17C/624/2015-267 zo dňa 27.6.2017, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/65/2018-334 zo dňa 26.3.2019. Odvolací

súd konštatuje, že hoci mu nie je zrejme prečo súd prvej inštancie opäť do odôvodnenia napadnutého rozsudku žalobcom namietané odseky uviedol (zrejme nedopatrením - pozn. odvolacieho súdu), avšak podstatné v tejto súvislosti je, že už v odseku 16 odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na odsek 23 svojho odôvodnenia, v ktorom konštatoval zistenia a závery vyplývajúce po doplnení dokazovania ohľadom prvého predpokladu - preukazovania protiprávneho konania (poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii), postupujúc v súlade s názorom odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení (č. k. 9Co/65/2018-334 zo dňa 26.3.2019), čím podľa odvolacieho súdu nedošlo k postupu, ktorý by spadal pod ust. § 365 ods. 1 CSP.

46. Hoci námietky žalobcu k postupu okresného súdu ohľadom výpočtu výšky predostreté v odvolacom konaní nemajú s ohľadom na uvedené v odseku 34 relevanciu, odvolací súd má za to, že je dôležité uviesť, že poukaz súdu prvej inštancie (ktorý žalobca namietal), ktorým v napadnutom rozsudku označil nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 668/15 aj v danej veci je opodstatnený, hoci nález sa týka spotreby elektrickej energie a nie plynu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na bod 55 nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 114/2020 55 „Z logiky veci potom vyplýva, že aj náhradný spôsob určenia výšky škody sa má čo najviac blížiť k náhrade len skutočne vzniknutej škody. Preto aj v prípadoch určovania výšky škody podľa vyhlášky treba preukázať rozhodujúce okolnosti, z ktorých bude vyplývať predpokladaná škoda. Podľa uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 137/2018 zo 14. februára 2018 „uplatnenie občianskoprávneho inštitútu náhrady škody je založené na náhrade skutočnej škody, keďže náhrada škody plní kompenzačnú, a nie sankčnú funkciu“. Ak by sa nahrádzala fiktívna škoda vypočítaná podľa vzorca bez ohľadu na skutkové okolnosti, došlo by k vychýleniu zo spravodlivej rovnováhy medzi legitímnym záujmom PDS na náhrade skutočnej škody a ochrane distribučnej siete a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa, ktorý by sa tak stal už zásahom 13 neprimeraným. Pri posudzovaní tejto spravodlivej rovnováhy je nutné vychádzať z toho, že občianskoprávny inštitút náhrady škody plní funkciu kompenzačnú a preventívnu a výška škody nemôže byť akousi nadkompenzáciou poškodeného, či dokonca sankciou neoprávneného odberateľa za neoprávnený odber (podobne nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 668/15 z 11. augusta 2015 a č. k. Pl. ÚS 29/13 z 1. apríla 2014). V rámci občianskoprávnej zodpovednosti je nutné hradiť skutočnú škodu, teda ujmu na majetku poškodeného, a túto preto treba zisťovať.“, ako aj na bod 56 v ktorom Ústavný súd SR uviedol „K určeniu čo najobjektívnejšej skutočnej škody im môžu slúžiť napríklad údaje o histórii predchádzajúcej spotreby na danom mieste, znalecké posudky, poznatky z prípadného trestného konania alebo informácie o spotrebičoch na odbernom mieste. Zároveň od vypočítanej výšky škody je nutné odpočítať prípadné platby (napr. vo forme záloh), ktoré uhradil odberateľ v období neoprávneného odberu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 33 Cdo 3287/2009 z 15. decembra 2011). Bez dopĺňujúceho zisťovania skutočne spôsobenej škody by bol odberateľ neprimerane zaťažovaný, čo by bolo v rozpore s jeho právom na ochranu majetku“.

47. Odvolací súd sa teda stotožňuje so závermi prvoinštančného súdu, že v konaní nebolo žalobcom jednoznačne preukázané, že došlo k porušeniu zabezpečenia (plomby) plynomeru proti neoprávnenej manipulácii. V predmetnej veci teda nebol preukázaný už prvý základný predpoklad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, a to tvrdený protiprávny úkon.

48. S poukazom na uvedené v odseku 42 odvolací súd napadnutý rozsudok s použitím § 387 ods. 1 CSP, včítane správneho závislého výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého), potvrdil.

49. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalovanej odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

50. Na záver odvolací súd dodáva, že skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv a očakávaní sporovej strany, nemožno považovať za porušenie či nerešpektovanie jej práv. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 218/2010, podľa ktorého obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

51. O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu, keďže nezistil dôvody odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, ktorý tak má nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania (§ 262 ods. 2 CSP).

52. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).